

Om begunstigelse

Hvem skal have pengene, hvis du ikke skal...?

Når du tegner en livsforsikring, ved du, hvem du vil sikre. Det er også vigtigt, at du tager stilling til, hvem der skal have din pension, hvis du dør, før du selv når at få den udbetalt. Hvem er det, der står tilbage og skal klare dagen og vejen – uden dig og din indkomst?

Nærmeste pårørende fra 1. januar 2008

Rækkefølge

1. Ægtefælle/registreret partner
2. Samlever*
3. Børn, børnebørn, oldebørn
4. Arvinger efter testamente
5. Arvinger efter arveloven

*) som du har fælles bopæl med og har levet med i ægteskabslignende forhold på den fælles bopæl i de sidste to år og/eller har, har haft eller venter barn med. To parter anses fortsat for samlevende, selvom de ikke deler fælles bopæl, hvis dette skyldes midlertidigt ophold i en anden bolig eller anbringelse på institution, eksempelvis ophold eller anbringelse i ældrebolig, på plejehjem eller på sygehus. En fysisk adskillelse alene på grund af institutionsanbringelse påvirker altså ikke samleverstatus i relation til begunstigelse, forudsat at forholdet mellem parterne stadig består.

Hvem er nærmeste pårørende?

Betegnelsen 'nærmeste pårørende' kan du møde, når du laver en pensions- eller forsikringsaftale og skal tage stilling til, hvem du vil sikre – juridisk kaldet begunstige.

Vær opmærksom på, at der er forskel på, hvad 'nærmeste pårørende' betyder – afhængig af, hvornår du har lavet begunstigelsen. Er det før eller efter 1. januar 2008? Der er nemlig ændret på den rækkefølge, pengene skal udbetales efter.

Nærmeste pårørende før 1. januar 2008

Rækkefølge

1. Ægtefælle/registreret partner
2. Børn, børnebørn, oldebørn
3. Arvinger efter testamente
4. Arvinger efter arveloven

Passer rækkefølgen? Initiativet er dit

En samlever bliver ikke automatisk en del af rækkefølgen 'nærmeste pårørende', hvis begunstigelsen er fra før 1. januar 2008. Ønsker du den nye rækkefølge, skal du selv henvende dig dér, hvor du har din pension eller forsikring og få lavet en ny begunstigelseserklæring.

Særlig begunstigelse

Kan du ikke bruge rækkefølgen i 'nærmeste pårørende', skal du lave en særlig begunstigelseserklæring. Med den kan du fx bestemme, at det er dine børn, der skal have pengene – selv om du har en samlever. På samme måde kan du indsætte din samlever, hvis I ikke opfylder betingelserne for samlever i 'nærmeste pårørende', eksempelvis fordi I endnu ikke har boet sammen i to år.

Vær opmærksom på, at lovgivningen stiller visse krav til, hvem du kan begunstige på din ordning. Som begunstiget på aldersopsparring og ordninger med skattefradrag kan du indsætte én eller flere af disse personer, nævnt med navn:

- Ægtefælle/registreret partner
- Fraskilt ægtefælle
- Børn, børnebørn, oldebørn
- Stedbørn og stedbørns livsarvinger
- En person, som du har fælles folkeregisteradresse med (typisk en samlever)
- Samlevers børn

På ordninger uden skattefradrag – bortset fra aldersopsparring – er der ingen begrænsninger for, hvem du kan tilgodese.

Mulighed for at protestere

Hvis du fx begunstiger din datter på bekostning af din ægtefælle og din søn, og det virker åbenlyst urimeligt, kan de anfægte begunstigelsen – altså protestere og måske få ændret i udbetalingen. Skifteretten vil vejlede dem, og der skal afsiges en dom, før udbetalingen vil få en anden fordeling end den, du har bestemt med din begunstigelse.

Reglerne om at anfægte en begunstigelse er også ændret fra den 1. januar 2008, men gælder ikke for begunstigelse af tvangsarvinger – ægtefæller og børn – og begunstigelser, der er gjort uigenkaldelige, hvis de er indgået før 1. januar 2008.

Ændringer i dine private forhold kan have betydning

Har du en begunstigelse, der hedder 'nærmeste pårørende', 'min ægtefælle' eller 'mine børn' fra før 1. januar 2008, og er du i mellemtiden blevet gift, skilt eller har fået barn, kan det have betydning for tvangsarvingernes mulighed for at anfægte begunstigelsen.

Tænk alt igennem

Du kan også bestemme, hvem der skal træde i den begunstigedes sted, hvis den begunstigede ikke overlever dig. En begunstigelse kan gælde hele summen – eller du kan vælge at dele den op med flere begunstigede. Enten til lige deling eller med en procentsats. Med en begunstigelse har du desuden mulighed for at gøre det udbetalte beløb til særeje for den, der modtager det.

Pensioner og forsikringer er særligt beskyttede

Formålet med forsikringer – og til dels også pensioner – er netop, at det er den begunstigede, der får pengene. Udbetalinger fra livsforsikringer og pensioner er kreditorbeskyttet – og holdt uden for boet. Dermed er du sikker på, at dine pårørende – og ikke dine kreditorer – får pengene.

Husk at tilpasse begunstigelsen til dit liv

Der kan være mange årsager til, at en begunstigelse skal ændres, det kan fx være, at du ...

- Flytter sammen med din kæreste
- Flytter fra din kæreste
- Bliver gift
- Får børn
- Bliver skilt
- Andet?

Hvis du vil ændre din begunstigelse, skal du kontakte dit pengeinstitut eller forsikringsselskab og bede om at få en ny begunstigelseserklæring. Den nye begunstigelse gælder, når pengeinstituttet/forsikringsselskabet har modtaget den nye erklæring med din underskrift.

Sådan virker begunstigelser

Her får du overblik over reglerne for begunstigelser, der er indgået efter 1. januar 2008.

Der gælder lidt andre regler for begunstigelser, indgået før 1. januar 2008. Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte din rådgiver.

Hvis du har indsat...	Udbetalingen sker til...	Kan begunstigelsen anfægtes
'Nærmeste pårørende'	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ægtefælle/registreret partner 2. Samlever* 3. Børn, børnebørn, oldebørn 4. Arvinger efter testamente 5. Arvinger efter arveloven <p>*) som du har fælles bopæl med og har levet med i ægteskabslignende forhold på den fælles bopæl i de sidste to år og/eller har, har haft eller venter barn med.</p>	Ja, hvis du efterlader en ægtefælle eller en samlever, som opfylder betingelserne, vil dine børn som tvangsarvinger kunne anfægte udbetalingen, hvis den er åbenlys urimelig.
Særligt begunstiget ... (UDEN skattefradrag for indbetalingen – gælder dog ikke aldersopsparring)	Den eller de begunstigede, som du har indsat og nævnt med navn. Der er ingen begrænsninger for, hvem du kan indsætte som begunstiget.	Ja, uanset hvem du har indsat, kan dine tvangsarvinger protestere og anfægte begunstigelsen. Gør de det, vil det ved dom blive vurderet, om udbetalingen til den begunstigede er urimelig og derfor skal ændres, så den begunstigede ikke får hele beløbet.
Særligt begunstiget ... (MED skattefradrag for indbetalingen – og aldersopsparring)	Den eller de begunstigede, som du har indsat og nævnt med navn. Her er der begrænsninger. Du kan kun begunstige følgende personer: Ægtefælle/registreret partner, fraskilt ægtefælle, børn, stedbørn, en person, som du har fælles folkeregisteradresse med, typisk en samlever – og samlevers børn.	Ja, uanset hvem du har indsat, kan dine tvangsarvinger protestere og anfægte begunstigelsen. Gør de det, vil det ved dom blive vurderet, om udbetalingen til den begunstigede er urimelig og derfor skal ændres, så den begunstigede ikke får hele beløbet.
Uigenkaldelig ... Det betyder, at du ikke selv kan ændre på begunstigelsen eller på anden måde råde over aftalen uden samtykke fra den begunstigede. Derfor skal du være forsigtig med at bruge denne metode.	Den eller de særligt begunstigede, som du har indsat og nævnt med navn. Hvem du kan begunstige afhænger af, hvilken ordning der er tale om. Se under 'særligt begunstiget'.	Selv om du ikke kan ændre begunstigelsen i levende live, kan dine tvangsarvinger protestere. Efter 1. januar 2008 kan du ikke bruge denne regel til at "beskytte" din samlever mod dine børns krav, men det kan stadig være en del af en aftale med den/de begunstigede, at du ikke kan råde over ordningen, herunder indsætte en anden begunstiget.